

Warszawa, dnia 6 czerwca 2019 r.

Poz. 1046

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾**

z dnia 23 maja 2019 r.

**w sprawie wykazu schorzeń i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, Straży Granicznej,
Służbie Ochrony Państwa i Państwowej Straży Pożarnej**

Na podstawie art. 20 ust. 4 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2019 r. poz. 288 i 730) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się:

- 1) wykaz chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Ochrony Państwa i Państwowej Straży Pożarnej oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) wykaz chorób i schorzeń, które istniały przed przyjęciem do służby, lecz uległy pogorszeniu lub ujawniły się w czasie trwania służby w Policji, Straży Granicznej, Służbie Ochrony Państwa i Państwowej Straży Pożarnej wskutek szczególnych właściwości lub warunków służby na określonych stanowiskach oraz właściwości i warunki służby powodujące ich ujawnienie lub pogorszenie stanu zdrowia, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 września 2005 r. w sprawie wykazu schorzeń i chorób pozostających w związku ze służbą w Policji, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. poz. 1723).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji: *wz. K. Kozłowski*

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 97 i 225).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 maja 2019 r. (poz. 1046)

Załącznik nr 1

WYKAZ CHOROÓB POWSTAŁYCH W ZWIĄZKU ZE SZCZEGÓLNYMI WŁAŚCIWOŚCIAMI LUB WARUNKAMI SŁUŻBY W POLICJI, STRAŻY GRANICZNEJ, SŁUŻBIE OCHRONY PAŃSTWA I PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ ORAZ WŁAŚCIWOŚCI I WARUNKI SŁUŻBY POWODUJĄCE ICH UJAWNIECIE LUB POGORSZENIE STANU ZDROWIA

Poz.	Nazwa choroby pozostającej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby	Szczególne właściwości lub warunki służby wywołujące chorobę
1	PTSD – zespół stresu pourazowego	Przeżycie wydarzenia o charakterze katastrofalnym, wyjątkowo zagrażającym życiu. Reakcja na stres powodujący kryzys psychiczny odroczone lub przedłużone w czasie. Objawy występują po krótkiej przerwie od zadziałania stresora. Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 6 miesięcy od zdarzenia.
2	Zaburzenia osobowości	Trwała zmiana osobowości po przeżyciu sytuacji ekstremalnej, katastrofalnej lub po chorobie psychicznej egzogennej.
3	Zaburzenia lękowe 1) fobie 2) zespół lęku uogólnionego 3) zespół lęku panicznego 4) zaburzenia mieszane depresyjno-lękowe nawracające 5) zaburzenia obsesyjno-kompulsywne	Długotrwałe i nadmierne napięcie nerwowe lub emocjonalne, ujawniające wady psychiczne, usposabiające do nawarstwienia reakcji nerwicowych. Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
4	Psychozy reaktywne odporne na leczenie	Ostry stres spowodowany zdarzeniami w czasie pełnienia służby. Ostry początek choroby – wystąpienie objawów chorobowych do 2 tygodni od zdarzenia.
5	Organiczne zaburzenia psychiczne	Urazy i zatrucia, także mikrourazy i zatrucia podprogowe, neuroinfekcje zaistniałe podczas pełnienia służby wywołujące ujawnienie się reakcji psychotycznych.
6	Zatrucia ostre lub przewlekłe substancjami chemicznymi lub ich następstwa	Narażenie na działanie szkodliwych dla zdrowia substancji chemicznych. Czas wystąpienia objawów chorobowych wynosi: – dla zatruc ostrych – do 3 dni od zatrucia, – dla zatruc przewlekłych – nie określa się.
7	Wywołane narażeniem na pyły lub gazy drażniące przewlekłe trwale obturacyjne zapalenie oskrzeli, powodujące trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej (FEV1) poniżej 60% wartości należnej	Długotrwałe, trwające minimum 12 miesięcy, narażenie na działanie substancji toksycznych lub drażniących, pyłów, par, aerozoli o właściwościach duszących, drażniących w środowisku służby.
8	Astma oskrzelowa z wyłączeniem astmy o podłożu alergicznym	Długotrwałe, trwające minimum 12 miesięcy, narażenie na dymy, pyły, aerozole, substancje chemiczne i izocyjaniany. Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.

9	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	Narażenie na czynniki alergizujące. Czas wystąpienia objawów wynosi, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe, do:
	1) postać ostra	1–3 dni.
	2) postać przewlekła	3 lat.
10	Pylice i inne choroby śródmiąższowe płuc przebiegające z włóknieniem	Długotrwałe narażenie na wdychanie pyłów pochodzenia organicznego i nieorganicznego, które mogą wywołać włóknienie tkanki płucnej.
11	Ostre uogólnione reakcje alergiczne	Narażenie na substancje silnie uczulające. Czas wystąpienia objawów wynosi do 24 godzin.
12	Alergiczny nieżyt nosa lub astma o podłożu alergicznym	Występujące w środowisku służby narażenie na związki akrylowe, amoniak, antymon i jego związki, arsen, selen, tlenki azotu, beryl, chlor, związki siarki, chromiany, bezwodnik żelazowy, furfurole, tlenek kadmu, kobalt, mangan, naftę i mieszaniny węglowodorów, terpentynę, pirydynę, pięciotlenek wanadu. Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
13	Przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym	Długotrwałe, trwające minimum 12 miesięcy, narażenie na czynniki chemiczne o działaniu żrącym lub drażniącym. Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
14	Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym	Służba w narażeniu na czynniki alergizujące występujące w środowisku służby szkodliwym dla zdrowia. Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat	Narażenie na nadmierne, długotrwałe obciążenie narządu głosu (np. wykładowcy, telefoniści, dyspozytorzy). Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 2 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	1) guzki głosowe twarde	
	2) wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych	
	3) niedowład mięśni przywodzących i napinających fałdy głosowe z niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią	
16	Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego	Narażenie na działanie promieniowania jonizującego i ciał promieniotwórczych.
	1) ostra choroba popromienna uogólniona po napromieniowaniu całego ciała lub przeważającej jego części	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 2 miesięcy od narażenia, także po jego ustąpieniu.
	2) ostra choroba popromienna o charakterze zmian zapalnych lub zapalno-martwiczych skóry i tkanki podskórnej	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 2 miesięcy od narażenia, także po jego ustąpieniu.
	3) przewlekłe popromienne zapalenie skóry	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów nie określa się.
	4) przewlekłe uszkodzenie szpiku kostnego	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów nie określa się.
	5) zaćma popromienna	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 10 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.

	6) nowotwory złośliwe, dla których prawdopodobieństwo indukcji przez promieniowanie jonizujące przekracza 10%	Czas wystąpienia określa się indywidualnie po oszacowaniu ryzyka.
17	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku służby, uznanych za rakotwórcze u ludzi	Narażenie na długotrwałą styczność z chemicznymi czynnikami rakotwórczymi, np. produktami suchej destylacji węgla, ropy naftowej, łupków bitumicznych, smołowców i innych. Narażenie na działanie czynników i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym i mutagennym.
	1) rak płuca, rak oskrzela	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych określa się indywidualnie w zależności od okresu latencji nowotworu.
	2) międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej	
	3) nowotwór układu krwiotwórczego	
	4) nowotwór skóry	
	5) nowotwór pęcherza moczowego	
	6) nowotwór wątroby	
	7) rak krtani, nowotwór nosa i zatok przynosowych	
8) inne nowotwory, w których etiologii udowodniono istotny wpływ czynników szkodliwych występujących w środowisku służby		
Uwaga Nowotwory powstałe w następstwie działania promieniowania jonizującego kwalifikuje się według poz. 16 pkt 6.		
18	Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia	Działanie ujemnych albo bardzo wysokich temperatur. Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	1) udar cieplny albo jego następstwa	
	2) wyczerpanie cieplne albo jego następstwa	
	3) odmroziny	
19	Choroby wywołane służbą w warunkach zmiennego ciśnienia atmosferycznego lub wywołane działaniem przeciążeń grawitacyjnych (przyspieszeń)	Podwyższone lub obniżone ciśnienie atmosferyczne narażające na nagłe zmiany ciśnienia oraz działania przeciążeń grawitacyjnych (np. nurkowie, piloci).
	1) choroba dekompresyjna	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 5 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	2) urazy ciśnieniowe	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 3 dni, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	3) następstwa oddychania mieszaninami gazowymi pod zwiększonym ciśnieniem	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 3 dni, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
20	Zespół wibracyjny	Długotrwałe narażenie na działania drgań mechanicznych (wibracje).
	1) postać naczyniowo-nerwowa	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w postaci naczyniowo-nerwowej wynosi do 12 miesięcy, w pozostałych wynosi do 3 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	2) postać kostno-stawowa	
	3) postać mieszana: naczyniowo-nerwowa i kostno-stawowa	

21	<p>Przewlekłe choroby układu ruchu oraz obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania czynności służbowych</p> <p>1) przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki</p> <p>2) przewlekłe zapalenie kaletki maziowej</p> <p>3) przewlekłe uszkodzenie łąkotki lub uszkodzenie nerwu strzałkowego wspólnego u osób wykonujących czynności służbowe w pozycji kucznej lub kłęczącej</p> <p>4) przewlekłe zapalenie okołostawowe barku</p> <p>5) przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej</p> <p>6) zmęczeniowe złamanie kości</p> <p>7) martwica kości nadgarstka</p> <p>8) zespół cieśni w obrębie nadgarstka</p> <p>9) zespół kanału Guyona</p> <p>10) zespół rowka nerwu łokciowego</p>	<p>Długotrwałe obciążenie ograniczonych grup mięśni, wymuszona postawa ciała lub narażenie na często powtarzające się mikro-urazy albo powodujące ucisk na pnie nerwów; ruchy monotypowe, wykonywane w szybkim tempie (np. u stenografów, maszynistek) oraz narażenie na stały ucisk i nadmierne obciążenie aparatu kostno-stawowego. Występuje, kiedy działanie mechaniczne przekracza wytrzymałość fizyczną lub wydolność czynnościową elementów dynamiczno-statycznych. Czynności służbowe wykonywane długotrwałe, charakteryzujące się powtarzalnością, rytmicznością, wymuszoną pozycją, uciskiem lub rozciąganiem określonych elementów narządu.</p> <p>Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.</p>
22	<p>Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkość co najmniej o 45 dB w uchu lepiej słyszącym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1 kHz, 2 kHz i 3 kHz</p>	<p>Narażenie na długotrwałe, trwające minimum 3 lata, działanie hałasu o dużej intensywności lub dźwięków o wysokich i niskich częstotliwościach przekraczające obowiązujące normy narażenia na hałas.</p> <p>Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 2 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.</p>
23	<p>Choroby narządu wzroku wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi</p> <p>1) alergiczne zapalenie spojówek</p> <p>2) ostre zapalenie spojówek wywołane promieniowaniem nadfioletowym</p> <p>3) epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek lub rogówki</p> <p>4) zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi</p> <p>5) zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego</p>	<p>Narażenie na długotrwałe działanie promieniowania podczerwonego, nadfioletowego, pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości, spójnego promieniowania świetlnego generowanego przez układy laserowe, drażniących substancji chemicznych.</p> <p>Długotrwałe wykonywanie czynności wymagających podwyższonej koncentracji wzroku na zminiaturyzowanych elementach lub w warunkach niewystarczającego oświetlenia oraz obsługa elektronicznych monitorów ekranowych.</p> <p>Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.</p> <p>Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 24 godzin, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.</p> <p>Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 12 miesięcy, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.</p> <p>Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 3 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.</p> <p>Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 10 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.</p>

	6) centralne zmiany zwyrodnieniowe siatkówki i naczyńówki wywołane krótkofalowym promieniowaniem podczerwonym lub promieniowaniem widzialnym z obszaru widma niebieskiego	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 3 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
24	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa. Choroby powstałe w wyniku powikłań szczepień ochronnych, wykonanych w związku ze służbą na określonym stanowisku, zapalenie mięśnia sercowego, wsierdzia, osierdzia w przebiegu chorób o etiologii bakteryjnej, wirusowej lub pasożytniczej (dotyczy również gruźlicy)	Bezpośrednie stykanie się z zakaźnym środowiskiem i materiałem biologicznym. Szczepienia ochronne wykonane na zlecenie właściwych organów w związku z zagrożeniami wynikającymi z warunków służby. Trudne warunki atmosferyczne, polowe, niekorzystne warunki zakwaterowania sprzyjające zachorowaniu.
25	Zaawansowana przewlekła niewydolność żylna kończyn dolnych – stadium minimum C4B według klasyfikacji CEAP	Długotrwała, trwająca ponad połowę dobowego wymiaru czasu służby w okresie powyżej 5 lat, służba w pozycji stojącej lub przymusowej.
26	Choroby skóry	
	1) alergiczne kontaktowe zapalenie skóry	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 30 dni, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	2) kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 30 dni, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	3) trądzik olejowy, smarowy lub chlorowy o rozległym charakterze	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 30 dni, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	4) drożdżakowe zapalenie skóry rąk u osób wykonujących służbę w warunkach sprzyjających rozwojowi drożdżaków chorobotwórczych	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 30 dni, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	5) grzybice skóry u osób stykających się z materiałem biologicznym pochodzącym od zwierząt	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 30 dni, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	6) fotodermatozy zawodowe	Czas wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych wynosi do 3 lat, także mimo ustąpienia ekspozycji na czynniki szkodliwe.
	Uwaga Ilekoć w tabeli jest mowa o czasie wystąpienia udokumentowanych objawów, należy przez to rozumieć czas, w jakim powinny ujawnić się objawy chorobowe, aby było możliwe stwierdzenie ich związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby.	

Załącznik nr 2

WYKAZ CHORÓB I SCHORZEŃ, KTÓRE ISTNIAŁY PRZED PRZYJĘCIEM DO SŁUŻBY, LECZ ULEGŁY POGORSZENIU LUB UJAWNIŁY SIĘ W CZASIE TRWANIA SŁUŻBY W POLICJI, STRAŻY GRANICZNEJ, SŁUŻBIE OCHRONY PAŃSTWA I PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ WSKUTEK SZCZEGÓLNYCH WŁAŚCIWOŚCI LUB WARUNKÓW SŁUŻBY NA OKREŚLONYCH STANOWISKACH ORAZ WŁAŚCIWOŚCI I WARUNKI SŁUŻBY POWODUJĄCE ICH UJAWNIEŃ LUB POGORSZENIE STANU ZDROWIA

Lp.	Nazwa choroby lub schorzenia	Szczególne właściwości i warunki służby
1	Choroba reumatyczna, reumatoidalne zapalenie stawów, zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, choroba zwyrodnieniowa stawów, choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa	Długotrwała służba związana z działaniem ujemnych wpływów atmosferycznych lub z wysiłkiem fizycznym. Służba narażająca stale na urazy mechaniczne, długotrwała służba w pozycji wymuszonej
2	Przewlekłe schorzenia górnych dróg oddechowych i zatok przynosowych oraz trwale następstwa tych schorzeń	Długotrwała służba w niekorzystnym dla zdrowia środowisku służby lub w trudnych warunkach atmosferycznych
3	Przewlekłe stany zapalne nerwów	Długotrwała służba w niekorzystnych dla zdrowia warunkach ujemnego oddziaływania na ustrój wpływów atmosferycznych (np. oziębienia ustroju)
4	Choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy oraz przewlekłe, powtarzające się nieżyty jelit lub żołądka	Długotrwała służba wymagająca podwyższonego napięcia nerwowego, zwiększonej odpowiedzialności i uniemożliwiająca regularne odżywianie
5	Przewlekłe zapalenie nerek	Długotrwała służba wymagająca wykonywania dużych wysiłków fizycznych w warunkach oziębienia ustroju i działania wilgoci, przy zwiększonej ekspozycji na infekcje bakteryjne
6	Choroba niedokrwienna serca	Służba wymagająca zwiększonej odpowiedzialności, podwyższonego napięcia nerwowego i nienormowanego czasu służby
7	Nadciśnienie tętnicze oporne na leczenie w warunkach służby i powikłania w jego przebiegu	Służba wymagająca zwiększonej odpowiedzialności, podwyższonego napięcia nerwowego i nienormowanego czasu służby
8	Przewlekłe nerwice wywołane warunkami służby (nie dotyczy zaburzeń lękowych, o których mowa w załączniku nr 1 w poz. 3)	Służba wymagająca zwiększonej odpowiedzialności, podwyższonego napięcia nerwowego i nienormowanego czasu służby
9	Niedokrwienie kończyn dolnych spowodowane zakrzepowo-zarostowym zapaleniem naczyń (choroba Bürgera) u osób nigdy niepalących	Długotrwała służba w warunkach częstego, znacznego ochłodzenia atmosferycznego